

Vec C-408/23

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

4. júl 2023

Vnútroštátny súd:

Oberlandesgericht Köln

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

27. jún 2023

Žalobkyňa:

Notárka a advokátka

Žalovaná:

Präsidentin des Oberlandesgerichts Hamm

PRACOVNÝ DOKUMENT

Oberlandesgericht Köln

Uznesenie

V notárskej veci podľa správneho práva

advokátka a notárka zo Severného Porýnia-Vestfálska,

žalobkyňa,

[*omissis*]

proti

predsedníčke Oberlandesgericht Hamm, (Vyšší krajský súd Hamm, Nemecko)
[*omissis*] 59065 Hamm,

žalovaná,

Senát pre notárske záležitosti Oberlandesgericht Köln (Vyšší krajský súd
v Kolíne nad Rýnom, Nemecko) [*omissis*]

dňa 27.06.2023

r o z h o d o l:

I. Súdnemu dvoru Európskej únie sa na základe článku 267 ZFEÚ predkladá návrh na začatie prejudiciálneho konania o nasledujúcich otázkach:

1. Majú sa článok 21 Charty základných práv Európskej únie a článok 6 ods. 1 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani, vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej osoba, ktorá v deň uzávierky prihlášok na pozíciu notára dosiahla vek 60 rokov, nesmie byť prvýkrát vymenovaná za advokáta-notára, a to ani v prípade, keď niekoľko miest zostalo neobsadených, pretože v obvode okresného súdu, v ktorom sa výberové konanie konalo, nie sú vhodní mladší uchádzači a uchádzači z obvodov iných okresných súdov sa nemôžu prihlásiť?

2. Má sa na otázku v bode 1 odpovedať kladne, ak možno očakávať, že v nasledujúcom roku opäť nebude možné obsadiť viaceré voľné miesta advokátov-notárov v obvode toho istého okresného súdu vhodnými uchádzačmi mladšími ako 60 rokov?

3. Má sa preto na otázku v bode 1 odpovedať kladne v každom prípade, pretože sa okrem iného dá očakávať, že aj v iných obvodoch okresných súdov

mimo mestských aglomerácií nebude opakovane možné obsadiť všetky voľné miesta advokátov-notárov vhodnými uchádzačmi mladšími ako 60 rokov?

4. Nedochoádza k porušeniu článku 21 Charty základných práv Európskej únie a článku 6 ods. 1 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ak je v obvode okresného súdu zaručené poskytovanie notárskych služieb, hoci uchádzač starší ako 60 rokov nebol vymenovaný za advokáta-notára len z dôvodu svojho veku a niekoľko miest zostalo neobsadených?

II. Konanie sa prerušuje.

Odôvodnenie

A. Predmet a skutkový stav konania

- 1 Žalobkyňa sa uchádza o miesto advokátky-notárky v obvode okresného súdu, v ktorom vykonáva advokátsku prax viac ako 3 roky. Jej žiadosť bola zamietnutá, pretože na konci obdobia na podanie žiadosti mala viac ako 60 rokov. Všetky ostatné podmienky na obsadenie miesta advokátky-notárky v obvode okresného súdu spĺňala. Predovšetkým zložila požadovanú advokátsku skúšku na výkon povolania notárky. O inzerované miesto notárky v tom istom okrese sa uchádzala už v roku 2017. Jej žiadosť bola aj v tom čase zamietnutá, pretože už dosiahla vek 60 rokov. Podala proti tomu žalobu, ktoré bola neúspešná tak pred senátom [2 VA (Not) 8/17], ako aj pred Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) [NotZ (Brfg) 7/18].
- 2 Počet miest notárov v obvode daného okresného súdu sa určuje podľa potreby notárskych služieb pri zachovaní usporiadanej vekovej štruktúry [§ 4 Bundesnotarordnung (Spolkový notársky poriadok, Nemecko, ďalej len BNotO)]. V roku 2022 boli v obvode tohto okresného súdu vyhlásené výberové konania na celkom štyri pracovné miesta. Z nich bolo obsadené len jedno. Zostávajúce pracovné miesta zostali neobsadené pre nedostatok uchádzačov.
- 3 Očakáva sa, že ani v budúcnosti nebude možné obsadiť všetky miesta v obvode tohto okresného súdu z dôvodu nedostatočného počtu uchádzačov, ktorí spĺňajú požiadavky na vymenovanie na miesto advokáta-notára. V roku 2023 bolo pre obvod tohto okresného súdu vyhlásené výberové konanie na päť notárskych miest. Na základe informácií o absolvovaných odborných advokátskych skúškach, ktoré sú predpokladom na vymenovanie za advokáta-notára (§ 5b ods. 1 bod 3 BNotO), je pravdepodobné, že tri z týchto miest pre nedostatok uchádzačov nebude možné obsadiť. Pokiaľ ide o všetky obvody okresných súdov v pôsobnosti žalovanej, pre ktoré majú byť vymenovaní advokáti-notári, je pravdepodobné, že na 69 miest vypísaných v roku 2023 sa prihlási len 39 uchádzačov. Pokiaľ ide o celé Nemecko, možno tiež predpokladať, že notárske miesta mimo mestských aglomerácií v porovnateľnom rozsahu nemožno obsadiť. Neobsadenie voľných notárskych miest ešte v žiadnom prípade nevedlo k tomu, že by sa notárske overovanie nemohlo vykonať alebo že by sa mohlo vykonať len so značným oneskorením.

4 Funkciu advokáta-notára vykonávajú advokáti popri svojej advokátskej praxi (§ 3 ods. 2 BNotO). V zásade sa o miesto advokáta-notára môžu uchádzať iba v obvode okresného súdu, v ktorom vykonávajú advokátsku prax viac ako 3 roky (§ 5b ods. 1 bod 2 BNotO). Notári účtujú svojim klientom poplatky za notársku činnosť. Neexistujú žiadne finančné príjmy zo strany štátu. Funkcia vymenovaného advokáta-notára sa končí dosiahnutím veku 70 rokov (§ 48a BNotO); účinnosť tohto ustanovenia je v súčasnosti predmetom odvolacieho konania prebiehajúceho na Spolkovom súdnom dvore (NotZ (Brfg) 4/22).

5 Žalobkyňa podala na Vyšší krajský súd v Kolíne nad Rýnom žalobu proti tomu, že žalovaná zamietla jej vymenovanie za advokátku-notárku a žiadala:

uložiť žalovanej povinnosť vydať nové rozhodnutie o žiadosti žalobkyne o miesto advokátky-notárky s prihliadnutím na právny názor Vyššieho krajského súdu v Kolíne nad Rýnom, a to zmenou rozhodnutia žalovanej o zamietnutí žiadosti.

6 Žalovaná žiada

žalobu zamietnuť.

B. Vnútroštátny právny rámec

7 V § 5b ods. 1 BNotO sa uvádza:

„Za advokáta-notára môže byť vymenovaný len ten, kto v čase uplynutia lehoty na podanie žiadosti:

1. vykonával advokátsku činnosť pre rôznych klientov v nezanedbateľnom rozsahu najmenej päť rokov,

2. vykonával činnosť podľa bodu 1 najmenej tri roky bez prerušenia v plánovanej oblasti úradu,

3. úspešne zložil odborné notárske skúšky ... a

4. „...“

8 V § 5 ods. 4 BNotO sa uvádza:

„Za notára nemôže byť prvýkrát vymenovaný ten, kto v čase uplynutia lehoty na podanie žiadosti o funkciu notára dosiahol vek 60 rokov.“

9 V právnom odôvodnení (BT-Drs. 11/6007, s. 10) tohto ustanovenia sa uvádza:

„Zavedenie maximálnej vekovej hranice 60 rokov slúži – aj s ohľadom na väčšie ťažkosti pri oboznamovaní sa s notárskym povoláním v dôsledku veku – na to, aby sa v záujme kontinuity zabránilo častému striedaniu

úradníkov. Súčasne sa tým čelí nebezpečenstvu starnutia notárskeho povolania.

Keďže aspekt oboznamovania sa s povolaním nie je relevantný v prípade, ak chce byť bývalý notár opätovne vymenovaný alebo ak chce byť notár vymenovaný v inom mieste, maximálna veková hranica by sa mala vzťahovať len na prvé vymenovanie.“

10 V § 48a BNotO sa uvádza:

„Notári dosiahnu vekovú hranicu na konci mesiaca, v ktorom dovŕšia 70 rokov.“

11 Rozsudok Spolkového súdneho dvora zo dňa 27.05.2019 – NotZ (Brfg) 7/18 v právnom spore, ktorý sa už týkal aj žalobkyne, obsahuje v § 6 ods. 1 druhej vete BNotO, ktorý má totožné znenie ako súčasný § 5 ods. 4 BNotO, okrem iného tieto dve smerodajné zásady:

„2. § 6 ods. 1 druhá veta BNotO neposkytuje diskrečnú právomoc pre súdnu správu; v zásade nie je oprávnená upustiť od uplatnenia vekovej hranice na základe osobitostí vlastných osobe žiadateľa.“

3. Veková hranica uvedená v § 6 ods. 1 druhej vete BNotO nepredstavuje neprípustnú diskrimináciu podľa článku 1 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolanií (Ú. v. ES L 303, 2000, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 79). Neporušuje ani zákaz diskriminácie podľa článku 21 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (pokračovanie rozhodnutia senátu z 26. novembra 2007 – NotZ 23/07, BGHZ 174, 273 body 29 a nasl.)

C. Dôvody predloženia návrhu a význam pre rozhodnutie

12 Podľa § 5 ods. 4 BNotO vzhľadom na vekovú hranicu 60 rokov pre prvé vymenovanie za advokáta-notára nemôže Vyšší krajský súd v Kolíne nad Rýnom vyhovieť žiadosti žalobkyne a nariadiť žalovanej, aby o jej žiadosti znovu rozhodla a žiadosť nezamietla z dôvodu jej veku. Ustanovenie neposkytuje súdu žiadnu diskrečnú právomoc a neumožňuje žiadnu výnimku. Ak nie je na základe rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie jednoznačne preukázané, že § 5 ods. 4 BNotO je v rozpore s právom Únie, musí byť žaloba žalobkyne nevyhnutne zamietnutá.

13 Pokiaľ ide o rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie z 3.6.2021 – C-914/19 [Ministero della Giustizia (Notári)], existujú pochybnosti o tom, či je veková hranica pre prvé vymenovanie advokáta-notára uvedená v § 5 ods. 4 BNotO v súlade s článkom 21 Charty základných práv Európskej únie a článkom 6 ods. 1 smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, pretože neumožňuje ani výnimku v prípade, že viaceré miesta nemožno obsadiť uchádzačom, ktorého vek je pod vekovou hranicou. Veková hranica pre prvé vymenovanie za

advokáta-notára uvedená v nemeckom práve by teda mohla prekročiť aj prípustnú mieru pre dosiahnutie legitímneho cieľa podpory generačnej výmeny a omladenia.

- 14 Vzhľadom na to, že veková hranica 60 rokov pre prvé vymenovanie za advokáta-notára v § 5 ods. 4 BNotO je stanovená pomerne vysoko a do veku 70 rokov, po dosiahnutí ktorého sa treba funkcie vzdať, zostáva len 10 rokov služby, existuje podľa názoru vnútroštátneho súdu aj možnosť, že výklad článku 21 Charty základných práv Európskej únie a článku 6 ods. 1 smernice 2000/78/ES by mohol ukázať, že § 5 ods. 4 BNotO je v súlade s ochranou práva Únie pred diskrimináciou.

[*omissis*]

PRACOVNÝ DOKUMENT